

Hvidbog Natura 2000-handleplaner

3. planperiode 2022-2027

Hjørring Kommune

Indhold

1. Indledning	2
2. Generelle høringssvar til Natura 2000-handleplaner	3
3. N5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb	5
4. N6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å	9
5. N7 Rubjerg Knude og Lønstrup Klit	12
6. N214 Tolne Bakker	14
7. N215 Tislum Møllebæk	17
1. Hjørring Kommunes egne rettelselser	21

1. Indledning

Natura 2000-handleplanerne følger op på de statslige Natura 2000-planer og har til formål at udmønte disse. Handleplanerne indeholder en opsamling på sidste planperiodes indsatser, forventede indsatser for den kommende planperiode fordelt på myndigheder og offentlige lodsejere. Yderligere indeholder planerne en prioritering af indsatser samt en plan for interessentinddragelse.

Handleplanerne har været i 8 ugers offentlig høring i perioden d. 5. februar til d. 1. april 2024. Efterfølgende har myndighederne fordelt høringssvarene mellem sig, så det er den rette myndighed som har kommenteret på høringssvarene. Af hvidbogen fremgår høringssvarene samt myndighedernes kommentarer.

Handleplanerne skal være endelig vedtaget og offentliggjort senest 3. juli 2024.

2. Generelle høringssvar til Natura 2000-handleplaner

Nr.	Afsender	Høringssvar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Indsatser med frivillig gennemførelse</p> <p>Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan. Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.</p> <p>Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.</p> <p>Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at ”Projekterne gennemføres som <i>udgangspunkt</i> ved frivillige aftaler...”.</p>	<p>Hjørring Kommune:</p> <p>Hjørring Kommune har tilrettet teksten i handleplanen så det fremgår, at gennemførelsen af planens indsatser som udgangspunkt udføres ved frivillige aftaler.</p>

		Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenvi sning bør rettes.	<u>Hjørring Kommune:</u> Bekendtgørelsen er blevet opdateret.
		Andre bemærkninger Miljøstyrelsen bemærker følgende i forhold til indholdet i Natura 2000-handleplanens kolofon: - Årstal i kolofon bør ændres til 2024. - Der mangler henvisning til copyright af baggrundskort til Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.	<u>Hjørring Kommune:</u> Årstallet i kolofonen er tilrettet. Henvisning til copyright er tilrettet.

3. N5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb

Nr.	Afsender	Høringssvar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode</p> <p>Miljøstyrelsen bemærker, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede (1,4 ha). Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført. Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:</p> <p>1) Der sikres sammenhæng mellem forekomster af naturtypen grå/grøn klit med henblik på at gøre arealet mere robust over for a) pludselige hændelser (f.eks. ekstreme vejrforhold), b) klimaændringer c) for at mindske randpåvirkninger fra omkringliggende landbrugsarealer eller d) for at bidrage til etablering af større driftsenheder.</p>	<p>Hjørring Kommune:</p> <p>Hjørring Kommune har tilføjet en redegørelse for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredskovspligtige i afsnit 3.2.</p> <p>Indsatsen for de ikke fredskovspligtige skovnaturtyper i 3. planperiode er desuden ændret fra skovnaturtypebevarende drift og pleje til urørt skov i tabel 4.</p> <p>Hjørring Kommune har lavet en uddybning af afsnit 3.2 for at imødekomme Miljøstyrelsens ønske om en præcisering af de planlagte, igangværende og gennemførte indsatser.</p>

		<p>2) Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtypen havtornklit med fokus på arealer med en forekomst af invasive arter på over 10 %.</p> <p>3) Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. Det bør præciseres om denne indsats er dækket af "Pleje af græs- og naturarealer".</p>	
		<p>Behov for indsatser</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner og offentlige lodsejere ud fra registreringerne.</p> <p>Miljøstyrelsen bemærker, at den planlagte indsats i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 "Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden" ikke er specifikt adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Det er muligt, at de listede indsatser i Tabel 3 også er målrettet hedearealer men det bør tydeliggøres.</p> <p>Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u></p> <p>Hjørring Kommune har tilrettet tabel 4 og 5, så de planlagte indsatser nu fremstår med et konkret areal.</p> <p>Alle hedearealer er beliggende på Naturstyrelsens arealer, hvorfor de ikke er omfattet af Hjørring Kommunes handleplan.</p> <p>Alle indsatser i første og anden planperiode er vedligeholdt, da de omhandler græsning. Græsning fremstår i tabel 4 som en igangværende indsats. For at imødekomme Miljøstyrelsens ønske om har Hjørring Kommune har tilføjet en supplerende tekst under tabel 4.</p>

		<p>Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.</p>	
		<p>Indsatser fordelt på aktør Der ser ud til at være fejl i Tabel 6. Skovnaturtyper under Hjørring Kommune (som kun skal være ikke fredskovspligtige arealer) ser for høje ud mens Naturstyrelsens arealer er for lave. Skovnaturen bør opdeles i fredskov og ikke-fredskov. Det burde være fint nok at angive hektartal med 1 decimal.</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u> Fejlen i tabellen er rettet.</p>
		<p>Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse Tabel 7 bør også indeholde en række hvor der redegøres for hvordan skovnatur håndteres.</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u> Rækken med skovnatur er tilføjet tabellen.</p>
2	Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring	<p>Vi har fået læst Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb - Natura 2000-område nr. N5 og Habitatområde H5. Generelt ser det rigtig fint ud. Dog undrer det os lidt, at overskriften ikke inkluderer Tversted Å's udløb. Papiret er skrevet i meget generelle vendinger, men meget tyder på, at indsatsen fortsat primært vil være koncentreret omkring Uggerby Å's og Tversted Å's udløb. De forventede indsatser i den nye planperiode er:</p> <p>Indsatser for naturtyper:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lysåbne naturtyper (rydning op til 15 ha; lille udvidelse af græsning fra 49 til 52 ha;	<p><u>Hjørring Kommune:</u> Ift. at handleplanen er skrevet i meget generelle vendinger henviser Hjørring Kommune til sætningen i afsnit 2.1: <i>"Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen."</i></p> <p>Indsatserne i handleplanerne er koncentreret omkring de lysåbne arealer ved vandløbenes udløb, da de øvrige arealer er ejet af</p>

		<p>bekæmpelse af problemarter og invasive arter op til 6,2 ha; udvidelse af naturtyper op til 6 ha og vandplansindsatser som i dag (2,6 km ved Tversted Å's udløb)</p> <ul style="list-style-type: none">• Skovnaturtyper uden fredskovspligt (skovnaturtypebevarende drift og pleje op til 1,4 ha) <p>Indsatser for arter:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fortsættelse af uforstyrrede områder for odder• Vandplansindsats for udløbet af Tversted Å's udløb (op til 2,6 km.) <p><i>DN-Hjørring' kommentar: Hvad er baggrunden for at Tversted Å' udløb ikke er nævnt</i></p>	<p>Naturstyrelsen. Naturstyrelsen planlægger selv for egne arealer. Naturstyrelsens indsatser fremgår af resumeet i handleplanens bilag 1.</p> <p>Natura 2000-området har fået sit navn ved den statslige udpegning af områderne og har heddet det samme i både 1., 2., og 3. planperiode.</p>
--	--	--	--

4. N6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å

Nr.	Afsender	Høringssvar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.</p> <p>Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.</p> <p>Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret. Der er særligt behov for at uddybe i forhold til følgende indsatser:</p> <p>1) Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor</p>	<p>Hjørring Kommune:</p> <p>Hjørring Kommune har lavet en uddybning af afsnit 3.2 for at imødekomme Miljøstyrelsens ønske om en præcisering af de planlagte, igangværende og gennemførte indsatser.</p>

		der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.	
		Behov for indsatser Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med ”op til x ha”. Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne. Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: 1) Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. 2) Igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, afsluttes.	<u>Hjørring Kommune:</u> Hjørring Kommune har tilrettet tabel 4 og 5, så de planlagte indsatser nu fremstår med et konkret areal. Hjørring Kommune har præciseret de efterspurgte indsatser i tabel 4 samt med supplerende tekst.
		Andre bemærkninger I Tabel 6 er arealerne Hjørring Kommune er myndighed for summeret forkert.	<u>Hjørring Kommune:</u> Fejlen i tabel 6 er rettet.
2	Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring	Mere udførlig beskrivelse af plejeområdet ”Vandplasken” er ønskelig, problematisk hvis der sker en tilgroning af buske og træer.	<u>Hjørring Kommune:</u> DN Hjørring efterspørger en mere udførlig beskrivelse af plejen i området. Begrundelsen for en mere overordnet gennemgang af

			<p>plejeindsatserne findes i for den Hjørring Kommune henviser til handleplanens afsnit 2.1.</p> <p><i>” Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.”</i></p> <p>Hjørring Kommune er opmærksomme på tilgroningen i området og har i 3. planperiode et indsatsbehov for rydning på 52 ha. Derudover ønsker Hjørring Kommune at arbejde med græsningstryk og periode i samarbejde med lodsejere/forpagtere, for yderligere at forebygge tilgroning i området.</p>
--	--	--	--

5. N7 Rubjerg Knude og Lønstrup Klit

Nr.	Afsender	Høringssvar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) 2 skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.</p> <p>Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.</p> <p>Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret. Der er behov for at uddybe i forhold til følgende indsatser: Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.</p>	<p>Hjørring Kommune:</p> <p>Hjørring Kommune har lavet en uddybning af kap. 3 for at imødekomme Miljøstyrelsens ønske om en præcisering af vedligeholdelse af 1. planperiode indsatser.</p>

		Behov for indsatser Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: 1) Igangværende indsatser afsluttes og 2) indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.	<u>Hjørring Kommune:</u> Hjørring Kommune har præciseret de efterspurgte indsatser med supplerende tekst i kap. 4.
2	Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring	Vedr. Rubjerg Knude skal det bemærkes at området omkring Mårup Klint også er Natura 2000 område, og skal beskyttes, ligeledes vigtigt at der tages initiativ til at der ikke udføres flere ”selvtægtsangreb” på klinten, og at hvad der er sket af skade reetableres.	<u>Hjørring Kommune:</u> Hjørring Kommune er myndighed vedr. kystbeskyttelsesloven. Kommunen fører med mellemrum tilsyn med kysterne. Dette sker ofte vha. drone og kommunen har derfor et omfangsrigt fotobibliotek af kyststrækningerne. Formålet er dog primært at følge kysternes udvikling og analysere behovet for beskyttelse. Dette understøtter Kommunens arbejde for at de erosionstruede kyster fortrinsvis sikres med sandfodring, der er en naturbaseret kystbeskyttelse, som skåner landskab og natur. Den efterhånden gamle sag fra 2017 om ulovlig kystbeskyttelse ved Mårup kører i øjeblikket som en håndhævelsessag. Sagen har været for Teknik og Miljøudvalget d. 14. november 2023. Udvalget har besluttet at der skal udstedes påbud om retablering. Sagen er ikke afsluttet

6. N214 Tolne Bakker

Nr.	Afsender	Høringssvar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Behov for indsatser</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med ”op til x ha”. Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.</p> <p>Miljøstyrelsen bemærker, at planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret tydeligt i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke tydeligt af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Indsatser på specifikt <i>hedearaler</i>, da indsats på denne naturtype står beskrevet som en skal opgave i de områdespecifikke retningslinjer.- Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats	<p><u>Hjørring Kommune:</u></p> <p>Hjørring Kommune har tilrettet tabel 4 og 5, så de planlagte indsatser nu fremstår med et konkret areal.</p> <p>Hjørring Kommune har præciseret de efterspurgte indsatser i tabel 4 samt med supplerende tekst.</p>
		<p>Indsatser fordelt på aktør</p> <p>De 0,1 ha bøg på mor (9110), der står i tabel 7 under skovnatur uden fredskovspligt hører efter</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u></p> <p>Hjørring Kommune oplyser at fejlen i tabel 7 er rettet. De 0,1 ha er nu tilføjet under de arealer som Banedanmark administrerer.</p>

		Miljøstyrelsens opfattelse til under Banedanmark og er dermed ikke arealer kommunen planlægger for.	
2	Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring	<p>Det er vores opfattelse at Hjørring Kommune virkelig bestræber sig på at leve op til de lovkrav der stilles til Natura 2000 områder.</p> <p>Et punkt der kunne være bedre belyst er under overskriften: " Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode". Her står der at forbedring af hydrologi er O, er der fordi der ikke er behov, eller er der ikke midler hertil?</p> <p>Under overskriften: "Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan". Her står der at der arbejdes videre med at igangsætte plejeplaner, hvor det hidtil ikke har været muligt. Hvad er det der har gjort det umuligt, godt hvis der var en begrundelse.</p> <p>Under overskriften: Behov for indsatser Her står der at der ikke skal ske nogen rydning af invasive arter, er der ingen, eller er det nedprioriteret.</p>	<p><u>Miljøstyrelsen:</u> Miljøstyrelsen oplyser, at der i perioden 2010-2021 har været midler til at løfte indsatsen for skovbevoksede fredskovspligtige arealer indenfor Natura 2000-områderne herunder forbedring af hydrologien. Det er dog ikke alle steder, at der har været interesse for at benytte eksisterende frivillige støtteordninger. Miljøstyrelsen har imidlertid ikke vurderet, at det indenfor område N214 har været nødvendigt at pålægge lodsejerne andre foranstaltninger jf. Skovlovens §19 eller §20 for at sikre realisering af Natura 2000-skovplanen.</p> <p>Miljøstyrelsen oplyser, at Natura 2000-planen for område N214 ikke indeholder en indsats vedrørende invasive arter, da der ved Miljøstyrelsens kortlægning af habitatnatur indenfor området i perioden 2016-2019 ikke blev registreret arealer med en arealandel med dækning af invasive arter over 10%. I MiljøGIS Miljøgis (mim.dk) på Miljøstyrelsens hjemmeside kan ses et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne.</p> <p><u>Hjørring Kommune:</u></p>

Hjørring Kommune

			I den forrige plejeplan var det ikke muligt at lave afgræsning i skoven. Det er det blevet nu i form af skovgræsningsprojektet.
--	--	--	---

7. N215 Tislum Møllebæk

Nr.	Afsender	Hørings svar	Myndighedens kommentarer
1	Miljøstyrelsen	<p>Benævnelse af handleplanmyndigheder og offentlige lodsejere</p> <p>Miljøstyrelsen vil blot oplyse Hjørring Kommune, at der flere steder i baggrundsafsnittet bliver nævnt offentlige lodsejere, som der ikke er nogen af i dette Natura 2000-område. Det anbefales at slette disse afsnit.</p>	<p>Hjørring Kommune: Hjørring Kommune har slettet afsnittet om offentlige lodsejere.</p>
		<p>Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.</p> <p>Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang</p>	<p>Hjørring Kommune: Hjørring Kommune har lavet en uddybning af kap. 3 for at imødekomme Miljøstyrelsens ønske om en præcisering af vedligeholdelse af 1. planperiode indsatser.</p>

		<p>retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret. Der er særligt behov for at uddybe i forhold til følgende indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none">- Indsatser for <i>hedearealer</i>- Indsatser for <i>invasive arter</i>- Indsats der sikrer sammenhæng mellem forekomster af naturtyperne surt overdrev og rigkær med henblik på at gøre arealet mere robust <p>Miljøstyrelsen bemærker desuden, at der ikke er redegjort for de kortlagte skovnaturtyper, som ikke er fredsskovspligtige eller offentligt ejede. Kommunerne er jf. miljømålslovens § 37 a handleplanmyndighed for ikke-fredsskovspligtige arealer, hvorfor kommunerne er ansvarlige for, at Natura 2000-handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af den planlagte indsats, herunder hvordan sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje er gennemført. Miljøstyrelsen pointerer også, at det skal fremgå i Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen har været særlig opmærksom på surt overdrev, der har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang, og som er nævnt under specifikke retningslinjer i Natura 2000-planen for anden planperiode. Naturtypen er relevant for de områder, hvor kommunen er handleplanmyndighed.</p>	
		<p>Behov for indsatser Miljøstyrelsen bemærker, at nogle planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf.</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u> Hjørring Kommune har præciseret de efterspurgte indsatser i tabel 5 og med supplerende tekst i kap. 4.</p>

		<p>miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Indsatser på hedearealer</i>- Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats <p>Handleplanen skal ifølge BKG ikke omfatte indsats til forbedring af vandkvaliteten i større søer, vandløb, fjorde, kystvande og det marine. Miljøstyrelsen skal derfor gøre opmærksom på, at den i udkastet til handleplanen medtagne indsatser vedr. realisering af vandplansindsats i vandløb ikke bør fremgå af den endelige plan.</p>	<p>Hjørring Kommune har medtaget indsatser for vandløb i handplanen for at tydeliggøre synergien mellem Natura 2000-indsatser og vandplansindsatser. Vandplansindsatsen forventes desuden at få betydning for de omkringliggende habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Indsatsen udtages derfor ikke af handleplanen.</p>
2	Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring	<p>Hviid Sækspe er en ret sjælden plante, og der er ret få levesteder der lever op til de krav som planten kræver. så det er positivt at se at der er gennemført målrettet pleje af bestanden på et 0,5ha stort område. Desværre kan man ikke umiddelbart se hvor stor bestanden er og de ændringer der er sket i den forløbne planperiode. Dette må være væsentligt i en vurdering af behovet for indsatser også i den kommende planperiode, væsentlig at vide om planten stadig findes på stedet, og ikke tilstrækkeligt med Novano's overvågninger. I den kommende planperiode vil man have hovedfokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser (indsats 1.3). Det er uklart hvad der menes med dette. Hvis det er områdets bidrag til at modvirke klimaforandringer som man tænker på, så må dette</p>	<p><u>Hjørring Kommune:</u> Hvid sækspe er ikke listet på habitatdirektivets bilag II eller IV og er derfor ikke en del af NOVANA's overvågningsprogram.</p> <p>Hjørring Kommune har i samarbejde med frivillige løbende foretaget tællinger af Hvid Sækspe siden 2007. Tællingerne viser at der ikke har været registreret hvid sækspe i omkring 10 år. I 2023 blev der lavet målrettet rydning og afbrænding. Kommunen håber også på at få lavet spirebede ifm. helårsgræsning.</p> <p>Indsats 1.3 vedr. klimaforandringer er et generelt formål for Natura 2000-planerne i planperioden. I Natura 2000-området Tislum</p>

		<p>være absolut sekundært i forhold til opgaven med at styrke biodiversitet og bevarelse af særlige og værdifulde naturtyper.</p> <p>Hvis man tænker på at beskytte området mod effekter af klimaforandringer så som temperaturændringer og effekter af store pludselige nedbørsmængder, så bør disse tiltag beskrives nærmere. Som det er formuleret nu fremstår det som en generel uforpligtende tilkendegivelse uden konkret indhold</p>	<p>Møllebæk laves ikke direkte indsatser mod klimaforandringer, men hovedformål 1 om fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed understøttes via underpunkt 1.1 og 1.2.</p>
--	--	---	--

1. Hjørring Kommunes egne rettelser

N5 Uggerby Klitplantage og Uggerby Å's udløb

- Indsatsen for skovnatur er ændret fra skovnaturtypebevarende drift og pleje til urørt skov i tabel 4.